

فاطمه جعفری
مدیر پروژه کاریزما
**فرصت های
متقابل بازار
سرمایه
و بازار دارایی
دیجیتال**

**ضعیف شدن
اقتصادی
دولت به بخش
خصوصی این
فرصت را می دهد
که فعالیت خود
را توسعه دهد**

گفت و گو با **حسین ریاضی**، بنیان گذار شرکت صنایع ارتباطی پایا

مشکل اقتصاد ایران عدم احترام به حق مالکیت خصوصی است

**ریشه تاریخی
عدم احترام به
حق مالکیت
خصوصی،
به دهه ۴۰ و
اصلاحات ارضی
برمی گردد**

تکس: نسیم اعتمادی

اینترنت ایران پر اختلال، محدود و کند

دومین گزارش کیفیت اینترنت
انجمن تجارت الکترونیک منتشر شد

**نگاهی به وضعیت
اینترنت و اپراتورهای
آن در ترکیه**

شماره ۱۳۱ و اما بعد...

 گفت و گو INTERVIEW فیلترینگ عامل کیفیت بد اینترنت حامد بیدی، مدیرعامل کارزار ۴	 گزارش REPORT خطر نسخه های الکترونیکی برای جان مردم رئیس انجمن داروسازان تهران مطرح کرد ۶	 گزارش REPORT دورکاری و دوری بشر از اتفاق های بزرگ ۱۲
---	---	---

**موفقیت مشتری
در سکوهای تبادل**

مدیرعامل هیتوبیت
در رویداد ۹ ژانویه بررسی کرد

شماره ۱۳۱ و اما بعد...

← هفته‌نامه کارنگ اواخر سال ۱۳۹۹، از دل یک جلسه بین رضا قربانی و رضا جمیلی در یک کافه متولد و اولین شماره‌های آن از فروردین ۱۴۰۰ منتشر شد. در حال حاضر پس از گذشت نزدیک به ۳ سال از انتشار بی‌وقفه این نشریه که امروز به شماره ۱۳۱ خود رسیده است، تصمیم گرفتیم که این هفته‌نامه اقتصاد نوآوری را یک بازطراحی کرده و دوباره در اختیار علاقه‌مندان قرار دهیم.

← از آذرماه ۱۴۰۱، در کنار هفته‌نامه چاپی، کارنگ آنلاین نیز فعالیت خود را آغاز کرد تا پازل این رسانه اقتصاد نوآوری کشور تکمیل شود.

← این رسانه در طول دو سال فعالیت خود به صورت هفته‌نامه بیش از ۴ میلیون کلمه محتوا تولید کرده و در طول این مدت این تلاش را داشته که گامی مثبت در مسیر توسعه اقتصاد نوآوری کشور بردارد.

← کارنگ امروز مدیون تلاش و زحمات افراد بسیار زیادی است که در این مدت با این رسانه همکاری و از آن حمایت کردند.

← از اواخر شهریورماه که مسئولیت سردبیری هفته‌نامه کارنگ را علاوه بر بخش آنلاین برعهده گرفتیم، تصمیم بر این شد که این هفته‌نامه را یک بازطراحی مجدد کنیم. در اولین اقدام تعداد صفحه‌های کارنگ از ۳۲ به ۱۶ صفحه

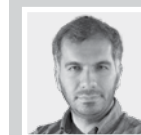
کاهش پیدا کرد و از آنجایی که هزینه‌های چاپ به شکل سرسام‌آوری افزایش داشت، چاپ کارنگ از ابتدای سال به شکل کاغذی متوقف شد اما همچنان به طور مرتب و بدون وقفه به صورت دیجیتال در اختیار علاقه‌مندان قرار گرفت.

← در این مدت به حدی درگیر رویدادها و وقایع پشت سرهم بودیم که کار بازطراحی کارنگ به تعویق افتاد چراکه این رسانه تلاش داشت گام به گام با تحولات اقتصاد نوآوری کشور پیش برود.

← حالا که در آستانه پایان سال جاری قرار داریم، تصمیم بر آن شد که انتشار هفته‌نامه را به شکل روتین متوقف کنیم و در این فرصت کار بازطراحی را کامل کرده و کارنگ را مجدد به صورت کاغذی منتشر کنیم.

← کارنگ در این ۳ سال همواره تلاش کرده تا در مسیر توسعه اقتصاد دیجیتال کشور قدم بردارد و این موضوع از نوع نگاهی که اکوسیستم نوآوری کشور به این رسانه دارد تا حد زیادی روشن و مشخص است. کارنگ به مانند نامی که برای آن انتخاب شده برای این اکوسیستم خوش نوا بوده است.

← در این مدت تلاش می‌کنیم در وبسایت کارنگ به بررسی مهم‌ترین موضوعات حوزه اقتصاد نوآوری ایران و جهان بپردازیم و به زودی نسخه جدید چاپی کارنگ را با یک بازطراحی جدید در اختیار علاقه‌مندان قرار دهیم.

میثم سلیمانی
سردبیر
msr52004@gmail.com

شماره ۱۳۱
پهمن ۱۴۰۲
سال سوم

دبیر شورای عالی فضای مجازی درباره اصلاح قانون جرائم رایانه‌ای مطرح کرد

اطلاعات کاربران باید توسط سکوها رمزنگاری شود

دستورالعمل تدوین و ابلاغ شد.

← فرصت دوماهه سکوها برای عمل به دستورالعمل جدید

در پیش‌نویس اصلاح قانون جرائم رایانه‌ای، یکی از مواردی که می‌تواند پلتفرم‌ها را به میز محاکمه بکشاند، مسئله «رمزنگاری کردن اطلاعات کاربران» است. در این بخش پلتفرم‌ها و سامانه‌ها اعم از فروش دارو، غذا، خودرو یا پیام‌رسان‌ها و دیگر سکوها موظف شده‌اند، دریافت اطلاعات اختیاری و اجباری را مشخص کنند. تمام اطلاعات داده‌شده توسط کاربران باید رمزنگاری شود و در نهایت نیز کاربر باید قادر باشد قسمتی از اطلاعات خود یا همه آن را حذف کند. همچنین سکوها موظف شده‌اند به صورت شفاف اطلاعات مورد نیازشان را اعلام کنند. آقامیری در پایان ذکر کرده که از امروز تا دو ماه دیگر، تمام سکوها موظف هستند به دستورالعمل جدید عمل کنند؛ در غیر این صورت مجوز ادامه فعالیت آنها تمدید نخواهد شد.

۲۷ دی‌ماه، رئیس مرکز ملی فضای مجازی از تنظیم پیش‌نویس اصلاح قانون جرائم رایانه‌ای در زمینه حفاظت از داده‌ها و سامانه‌های حیاتی و مهم خبر داد. به گفته سید محمدامین آقامیری، مرکز ملی فضای مجازی دغدغه بسیار زیادی در حوزه حفاظت از حریم خصوصی کاربران فضای مجازی داشته و دارد؛ از این رو از مدت‌ها پیش جلسات کارشناسی و تخصصی زیادی با حضور مسئولان، کارشناسان، متخصصان، مدیران سکوها و... به منظور تدوین یک دستورالعمل جامع در این خصوص برگزار کرده است.

← دستورات جدید در پیش‌نویس اصلاح قانون جرائم رایانه‌ای

آقامیری در ادامه مطرح کرد: «در این جلسات به این جمع‌بندی رسیدیم که باید قواعد جدیدی در حوزه امنیت سایبری داده‌های مردم در سکوها و سامانه‌ها جهت ابلاغ به دستگاه‌های مختلف و سکوها تدوین شود که امروز این

مای‌لیدی از زنان فعال در اکوسیستم استارت‌آپی حمایت می‌کند

حمایت از ۲۰ تیم کارآفرین استارت‌آپی در

سه‌ماهه پاییز ۱۴۰۲

مای‌لیدی و فینووا برای حمایت از زنان فعال اکوسیستم استارت‌آپی، ۲۰ صندوق به صورت رایگان و به مدت سه ماه در اختیار این افراد قرار گرفت. پس از اعلام این طرح در انتهای تابستان سال جاری، متقاضیان بهره‌مندی از حمایت، با تکمیل یک فرم، تقاضای خود را ارسال و تیمی متشکل از مای‌لیدی و فینووا پس از بررسی مشخصات ثبت‌شده، افراد و تیم‌های منتخب را اعلام کردند. شرط انتخاب متقاضیان در این طرح، فعالیت حداقل یک زن در گروه کسب‌وکار یا فعالیت یک زن به‌عنوان فریلنسر و همچنین انگیزه متقاضیان برای بهره‌مندی از این فرصت و توانمندی آنها برای تبدیل ایده اولیه به کسب‌وکار بود. زنان و گروه‌هایی که در پاییز ۱۴۰۲ توانستند از این حمایت برخوردار شوند، در حوزه‌های تولید محتوا، طراحی تجربه کاربری (UX)، مزارز، برنامه‌نویسی، دیجیتال مارکتینگ و... فعالیت می‌کردند.

مای‌لیدی با هدف توانمندسازی زنان در عرصه‌های مختلف، از زنانی که بنیان‌گذار یک کسب‌وکار بوده یا فریلنسر هستند، حمایت می‌کند. به گزارش واحد مسئولیت‌های اجتماعی و روابط عمومی برند مای‌لیدی، در سه‌ماهه پاییز ۱۴۰۲، مای‌لیدی و فضای کار اشتراکی فینووا، برای حمایت از ۲۰ تیم و فرد متشکل از زنان توانمند و کارآفرین استارت‌آپی همکاری کرده‌اند. زنانی که به‌عنوان مهره کلیدی در قالب بنیان‌گذار، هم‌بنیان‌گذار یا مدیر ارشد در یک کسب‌وکار فعالیت داشتند یا فعالانی که به‌عنوان فریلنسر با کسب‌وکار مشخص و ثابت، نیاز به فضای کار داشتند از این حمایت برخوردار شدند. براساس این گزارش، توانمندسازی زنان یکی از مأموریت‌های برند مای‌لیدی است که آن را در کنار ارتقای سلامت جامعه و تولید محصولات متنوع بر اساس شناخت نیاز مصرف‌کننده دنبال می‌کند. در طرح همکاری

شماره ۱۳۱ | ۱ بهمن ۱۴۰۲ | سال سوم | کارنگ؛ هفته‌نامه اقتصاد نوآوری ایران

مدیرهنری: روح‌اله گیتی‌نژاد
مدیرفنی: علیرضا کیوان
صفحه‌آرا: حمید ابراهیمی
عکس: نسیم اعتمادی
چاپ: هنر اشکان
نشانی: تهران، جنت‌آباد جنوبی، خیابان لاله غربی، خیابان حدیث، کوچه حدیث دوم، پلاک ۸
وبسایت: karangweekly.ir
کارنگ در شبکه‌های اجتماعی: @karangweekly

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مینا والی
سردبیر: میثم سلیمانی

دبیر تحریریه: رضا امیرزاده
تحریریه: راضیه مینایی، بهناز ملکی
مهران امیری، عبدالله مقدمی
ترازه احمددوست، فاطمه طالبی‌پور
شبکه‌های اجتماعی: محمدحسین صیادی‌نژاد، حانیه همتی

حامد بیدی، مدیرعامل کارزار مطرح کرد

کیفیت بد اینترنت مربوط به فیلترینگ است نه زیرساخت‌ها

تایمی به اشباع می‌رسند، دیگر توانایی حجم فیلترینگ را ندارند و این مسئله اختلال به وجود می‌آورد.» او در ادامه خاطرنشان کرد: «بخش عمده‌ای از اینترنت از دسترس شهروندان خارج است و طبق تعاریف بین‌المللی، شبکه‌های اجتماعی هنگامی که از دسترس خارج می‌شوند این موضوع مترادف است با قطع اینترنت. بنابراین ما اصلاً اینترنتی نداریم که بخواهیم روی کیفیت و تعرفه آن بحث کنیم.»

باید تعرفه بین‌المللی ارزان‌تری به اپراتورها ارائه شود

این کنش‌گر مدنی اقتصاد نوآوری مطرح کرد: «بحث دیگر این است که شرکت زیرساخت مخابرات به دلیل انحصالی که دارد و عدم شفافیت خود هزینه ترافیک وارد شده به کشور را مشخص نمی‌کند. این را می‌دانیم که میانگین تعرفه اینترنت در دنیا هر سال کاهش پیدا می‌کند، بنابراین توقع این است که تعرفه‌ای که شرکت زیرساخت مخابرات با اپراتورها کار می‌کند نیز با کاهش همراه باشد تا اپراتور بتواند از سودی که از این راه به دست می‌آورد خدمات خود را توسعه دهد.» او در ادامه خاطرنشان شد که فشار افزایش قیمت اینترنت بین‌المللی را باید اپراتورها از شرکت زیرساخت مخابرات مطالبه کنند نه اینکه هزینه آن را از مردم بگیرند و وظیفه شرکت زیرساخت است که ترافیک ارزان‌تر وارد کند.

بیدی با بیان اینکه افزایش ۳۴ درصدی نیز یک افزایش پلکانی است، عنوان کرد: «قیمت اینترنت به این میزان محدود نخواهد شد و حل‌کننده مشکلات اپراتورها نخواهد بود. مشکل اصلی در گران بودن ترافیکی است که شرکت زیرساخت به اپراتورها می‌فروشد. به گفته او فیلترینگ باعث شده است کل ترافیک کشور کاهش پیدا کند و این مسئله به ضرر اپراتورها خواهد بود. مدیرعامل کارزار در آخر گفت: «در هر صورت تمام دغدغه سیاست‌گذاران بر ترافیک داخلی است و اگر هم بنا بر توسعه باشد، منظور توسعه شبکه ملی اطلاعات است که این مسئله افزایش تعرفه کنونی نیز بر ترافیک خارجی است و این موضوع شکاف تعرفه را بین ترافیک خارجی و داخلی بیشتر می‌کند. بیدی در ادامه با اشاره به سیاست‌های اعمال شده بر ترافیک خارجی این نکته را خاطر نشان کرد که در نهایت سیاست‌ها به جایی پیش خواهند رفت که اینترنت داخلی بر اینترنت بین‌الملل مزیت بخشی شود و کاربران ترجیح دهند از اینترنت ارزان داخلی استفاده کنند. او در نهایت اینترنت را یک حق شهروندی دانست و خاطر تأکید کرد که مردم ترجیح می‌دهند هزینه بیشتری برای اینترنت کنند اما اینترنت آزاد داشته باشند.»

در گزارش دوم انجمن تجارت الکترونیک ذکر شده است که بخش بسیار زیادی از کیفیت بد اینترنت ایران خودخواسته و به دلیل فیلترینگ است. در این راستا کارنگ با حامد بیدی مدیرعامل کارزار گفت‌وگو کرد. او نیز بر این موضوع تأکید کرد و بیان داشت شرکت زیرساخت مخابرات نه تنها گزارش شفاف‌تری از عملکرد خود ارائه نمی‌دهد بلکه وظیفه این شرکت است که با تعرفه ارزان‌تر اینترنت بین‌المللی را به اپراتورها عرضه کند. در ادامه مشروح صحبت‌های حامد بیدی را می‌خوانید. حامد بیدی مدیرعامل کارزار درباره کیفیت اینترنت گفت: «بخشی از کیفیت بد اینترنت به دلیل سیاست‌های فیلترینگ است. ۳۴ درصد گران کردن اینترنت چه نفعی در نهایت برای افرادی که از اینترنت بین‌المللی می‌خواهند استفاده کنند دارد؟ دو نکته وجود دارد. یکی اینکه اساس کیفیت پایین اینترنت ایران ارتباطی به زیرساخت‌های موجود و میزان سرمایه‌گذاری‌هایی که در این بخش و یا حتی کمبود بودجه‌ها ندارد و دلیل فنی‌ای برای آن مطرح نیست. البته این موضوع به صورت مطلق نیست. اما آنچه که امروز مسئله اول است در حوزه سیاست‌گذاری و اعمال قانون و مدیریت‌ها است.» او با اشاره به گزارش دوم انجمن تجارت الکترونیک گفت: «دغدغه اصلی فیلترینگ است هنگامی که پردازنده‌های اینترنت در پیک

اینترنت ایران پراختلال، محدود و کند

دومین گزارش کیفیت اینترنت
انجمن تجارت الکترونیک منتشر شد

سوی حاکمیت و نمایندگان آن مطرح شده است. آنها می‌پرسند وقتی شما می‌گویید اینترنت مشکل دارد و کیفیت آن پایین آمده، دقیقاً به چه معناست؟ کسانی که در حاکمیت مسئولیت دارند، کاهش کیفیت اینترنت را قبول ندارند. اما مردم عادی و کاربران کسب‌وکاری کاهش کیفیت را حس می‌کنند. اهمیت این کار در ادامه پیدا کردن آن است. بعد از گزارش دوم باید به گزارش‌های بعدی پردازیم و نهایتاً به شاخص‌های اثربخش دست پیدا کنیم.»

در ادامه این نشست پویا پیرحسین‌لو، رئیس کمیته اینترنت انجمن تجارت الکترونیک و حمیدرضا احمدی، نایب‌رئیس این کمیسیون به ارائه دومین گزارش کیفیت اینترنت پرداختند.

پیرحسین‌لو در ابتدا اشاره کرد که حدود ۳۰ کارشناس خبره در حوزه اینترنت و زیرساخت در نگارش این گزارش سهیم بودند و تلاش کردند مفهوم اینترنت بی‌کیفیت را به یک گزاره دقیق داده‌محور تبدیل کنند و به چرایی بی‌کیفیت بودن آن بپردازند.

او در ادامه گفت: «گزارش مذکور نشان می‌دهد اینترنت در ایران پراختلال، محدود و کند است. در واقع ما یک مثلث تعریف کردیم که ابعاد آن شامل اختلال، محدودیت و سرعت می‌شود و وقتی در مورد کیفیت اینترنت صحبت می‌کنیم به این سه شاخص می‌پردازیم. هر کدام از این شاخص‌ها هم زیرمجموعه‌هایی دارند.»

پویا پیرحسین‌لو ادامه داد: «در گزارشی که این بار تهیه کردیم سعی داشتیم بر اساس قانون با دقت مشخص کنیم که وقتی از کیفیت اینترنت صحبت می‌کنیم چه شاخص‌هایی مد نظر داریم، هر کدام از این شاخص‌ها چه زیرمجموعه‌هایی دارند و هر کدام از نهادهای دولت، مجلس، قوه قضائیه، شورای عالی فضای مجازی و شورای عالی امنیت ملی باید به کدام یک از این بخش‌ها پاسخگو باشند تا رسانه‌ها و مجلس شورای اسلامی

از دومین گزارش کیفیت اینترنت در ششمین نشست صبحانه انجمن تجارت الکترونیک تهران رونمایی شد. در ابتدای این نشست نیما قاضی‌زاده، ضمن اشاره به اهمیت زیرساخت اینترنت در زندگی مردم گفت: «در سال‌های اخیر مشکلات اینترنت جدی‌تر شده است. تجارت الکترونیک روزی روی همین زیرساخت شکل گرفت. این روزها احساس می‌کنیم این زیرساخت در حال کوچک‌تر و ضعیف‌تر شدن است. در نتیجه وظیفه خود دانستیم که به این موضوع وارد شویم.»

او در ادامه افزود: «اولین گزارش کیفیت اینترنت مورد استقبال رسانه‌ها، مردم و نهادهای مرتبط با این حوزه قرار گرفت. این گزارش به اثراتی هم منجر شد، اما فکر می‌کنیم این فرایند باید ادامه‌دار باشد.»

مازیار نوربخش، رئیس کمیسیون تحول، نوآوری و بهره‌وری اتاق بازرگانی تهران در ادامه صحبت‌های قاضی‌زاده توضیح داد: «موضوع اینترنت از دو جنبه اهمیت دارد؛ یکی تأثیر آن بر زندگی مردم و دیگری تأثیر آن بر کسب‌وکارها است. برای ما در اتاق بازرگانی

مورد دوم اهمیت دارد. نگاه ما این است که همیشه باید تسهیل‌گری و مطالبه‌گری کنیم. این اقدام انجمن تجارت الکترونیک خیلی باارزش است. شاید این گزارش مورد پسند همه نباشد، اما ما تا پیش نکنیم نمی‌توانیم کیفیت را بهبود ببخشیم؛ بنابراین وقتی موضوع این گزارش در کمیسیون تحول، نوآوری و بهره‌وری مطرح شد، خیلی از آن استقبال کردیم و تصمیم گرفتیم این جلسه را برگزار کنیم.»

این کار باید ادامه‌دار باشد

رضا قربانی، نایب‌رئیس کمیسیون تحول، نوآوری و بهره‌وری اتاق بازرگانی تهران نیز در ادامه ضمن معرفی این کمیسیون گفت: «به نظر من سؤالی که این گزارش باید جواب دهد، حداقل در یک سال گذشته به تواتر از

شماره ۱۳۱
ایمپن ۱۴۰۲
سال سوم

راضیه مینایی

Raziyeh.minaei995@gmail.com

توصیه‌های سازمان بهداشت جهانی

لزوم نظارت بر هوش مصنوعی در حوزه سلامت

و کارهای اداری
۳- خلاصه کردن ویزیت بیماران در پرونده الکترونیکی سلامت
۴- آموزش‌های پزشکی و پرستاری، از جمله مجوز کردن کارآموزان با شبیه‌سازی‌های مراقبت از بیماران
۵- تحقیقات علمی و توسعه دارو، از جمله شناسایی ترکیبات جدید

خطرات مدل‌های هوش مصنوعی در حوزه سلامت

در حال حاضر با اینکه استفاده از مدل‌های بزرگ پزشکی هوش مصنوعی در حال گسترش است، خطرات و مشکلات مستندی از کارکرد آنها گزارش شده است. اظهارات نادرست این مدل‌ها می‌تواند به تصمیم‌گیرندگان نهایی و در نتیجه بیماران آسیب برساند. از طرف دیگر ممکن است داده‌های که به این مدل‌ها ارائه می‌شود، سوگیرانه باشد و به آموزش غلط آنها منجر شود. برای مثال داده‌ها ممکن است از نظر نژاد، قومیت، جنسیت یا هویت مغرضانه باشند. این دستورات عمل سازمان بهداشت جهانی خطرات دیگر این مدل‌ها را نیز شرح می‌دهد. مدل‌های بزرگ پزشکی هوش مصنوعی باعث می‌شوند تشخیص و تصمیمات پزشکان اتوماسیون محور شوند. در این صورت خطاهای اتوماسیون نادیده گرفته می‌شوند. این مدل‌ها مانند سایر اشکال هوش مصنوعی، در برابر خطرات امنیت سایبری نیز آسیب‌پذیر هستند و می‌توانند اطلاعات بیماران را به خطر بیندازند. در نتیجه برای ایجاد مدل‌های بزرگ پزشکی هوش مصنوعی ایمن و مؤثر، سازمان بهداشت جهانی بر نیاز به مشارکت ذی‌نفعان مختلف مانند دولت‌ها، شرکت‌های فناوری، ارائه‌دهندگان مراقبت‌های بهداشتی، بیماران و جامعه مدنی در تمام مراحل توسعه و استقرار چنین فناوری‌هایی، از جمله نظارت و تنظیم مقررات آنها تأکید می‌کند.

بر اساس اعلام سازمان بهداشت جهانی، این نهاد بین‌المللی قرار است به زودی دستورالعمل‌های جدیدی در مورد اخلاق و حاکمیت مدل‌های پزشکی بزرگ هوش مصنوعی (LMM) منتشر کند. این مدل‌ها نوعی از فناوری هوش مصنوعی مولد محسوب می‌شوند که به سرعت در حال رشد در حوزه مراقبت‌های بهداشتی هستند. این دستورالعمل شامل ۴۰ توصیه برای دولت‌ها، شرکت‌های فناوری و ارائه‌دهندگان مراقبت‌های بهداشتی برای اطمینان است. این توصیه‌ها به نهادهای مذکور در استفاده بهینه‌تر از مدل‌های پزشکی هوش مصنوعی کمک می‌کنند. مدل‌های پزشکی یک یا چند نوع ورودی مانند متن، فیلم و تصویر می‌پذیرند و خروجی‌های خیلی متنوع‌تری را تولید می‌کنند. این مدل‌ها در تقلید از ارتباطات انسانی و توانایی انجام وظایفی که به صراحت برای انجام آنها برنامه‌ریزی نشده، منحصر به فرد هستند. دکتر جرمی فارار، دانشمند ارشد سازمان جهانی بهداشت، در مورد این مدل‌ها گفت: «فناوری‌های هوش مصنوعی مولد، پتانسیل بهبود مراقبت‌های بهداشتی را دارند، اما کسانی که این فناوری‌ها را توسعه، تنظیم و استفاده می‌کنند باید خطرات مرتبط با آنها را شناسایی کرده و در نظر بگیرند. ما به اطلاعات و سیاست‌های شفاف برای مدیریت، طراحی، توسعه و استفاده از این مدل‌ها نیاز داریم تا بتوانیم به نتایج بهتر دست یابیم و بر نابرابری‌های بهداشتی غلبه کنیم.»

کاربردهای مدل‌های بزرگ پزشکی هوش مصنوعی

دستورالعمل جدید سازمان بهداشت جهانی ۵ کاربردی را که مدل‌های بزرگ پزشکی برای سلامتی دارند، این‌گونه تشریح می‌کند:
۱- تشخیص و مراقبت‌های بالینی، مانند پاسخ به سؤالات کتبی بیماران
۲- راهنمای بیماران مانند بررسی علائم، درمان

نسخه‌های الکترونیکی جان مردم را به خطر انداخته است

رئیس انجمن داروسازان تهران در نشست اتاق بازرگانی تهران مطرح کرد

همه‌جای دنیا راهنماهایی برای عرضه دارو وجود دارد. او در ادامه تأکید کرد که قصد عرضه‌کنندگان دارو این است که دارو را به بهترین روش و با استانداردهای لازم به دست مصرف‌کنندگان برسانند.

داروخانه‌ها از توزیع آنلاین دارو استقبال می‌کنند

مجید خداپرست، مؤسس داروخانه جمالزاده و وبسایت دارو، در ادامه این نشست عنوان کرد: «اگر در آخرین مرحله دارورسانی که طبق پرونده بیمار و با نظارت داروخانه و پزشک انجام می‌گیرد، قرار باشد با پلتفرم‌ها همکاری کرد، این همکاری باید در بخش خدمت‌رسانی و فقط در قالب دلیوری باشد.» او همچنین افزود که داروخانه‌ها از بحث توزیع آنلاین دارو استقبال می‌کنند و این تصور غلطی است که آنها مخالف این موضوع هستند.

مدیرعامل دکتر سایننا: ما دید حاکمیتی را در خصوص دارو در نظر گرفتیم

مهدی خدادادی نخستین کسی بود که از جانب پلتفرم‌ها، مسائل این گروه را مطرح کرد. او در صحبت‌هایش گفت: «دیدگاه پلتفرم‌ها این است که موضوع سلامت و دارو یک موضوع حاکمیتی است. ما به عنوان بخش خصوصی از سال‌های ۹۶ و ۹۷ به دنبال این موضوع بودیم و از وزارت بهداشت و دیگر سازمان‌های مربوطه درخواست داشتیم که تا در یک اقدام با همکاری بخش دولتی، فکری به حال این حوزه کنیم.» او افزود: «اما متأسفانه در این مسیر، رگولاتوری بخش خصوصی پلتفرم‌ها را جا گذاشت. نکته‌ای که وجود دارد این است که نباید چون دیتاها و اطلاعات حوزه سلامت، جزو دیتاهای حاکمیتی است، اهرمی باشد تا عده‌ای فعال در حوزه پلتفرم‌های سلامت بترسند و به عقب بروند؛ زیرا در هر صورت سازمان‌هایی مانند وزارت

هفتمین نشست کمیسیون تحول، نوآوری و بهره‌وری اتاق تهران با محوریت پلتفرم‌های سلامت و با حضور برخی از پلتفرم‌ها و فعالان بخش خصوصی داروسازان و نمایندگان از بخش حاکمیت برگزار شد. موضوع این نشست بحث و بررسی پیرامون پلتفرم‌های حوزه دارو و نسخ الکترونیکی و ارائه اخبار رویدادهای جاری حوزه تحول، نوآوری و بهره‌وری بود. در این نشست پلتفرم‌های عرضه دارو با استانداردهایی که انجمن داروسازان و وزارت بهداشت باید آن را ارائه دهند، تأکید داشتند اما از سوی دیگر، انجمن داروسازان، عرضه دارو را امری بسیار حساس و ظریف عنوان کردند که با غذا و کالاهای متفاوت است و باید به صورت دیگری با آن برخورد شود.

ضرورت ارائه راه حل از سوی داروسازان و پلتفرم‌ها

در ابتدای این نشست، محمد عبده‌زاده، رئیس کمیسیون اقتصاد سلامت اتاق بازرگانی مطرح کرد که تکلیف وزارت بهداشت و سازمان غذا و دارو در تدوین ضابطه‌ها بسیار روشن است اما از سویی دیگر وضعیتی نابسامان در زمینه توزیع دارو توسط پلتفرم‌ها وجود دارد و داروخانه‌ها نیز از وضعیت مشخصی تبعیت نمی‌کنند و از سوی دیگر بیمارانی هستند که حق دارند داروی خود را در منزل خود تحول بگیرند.» او با اشاره به پیچیدگی موجود در این فضا تأکید کرد که این حوزه نیازمند هم‌فکری و ارائه راه‌حل همه‌جانبه از سوی داروسازان و پلتفرم‌ها است.

نوآوری مقاومت ایجاد می‌کند

مازیار نوربخش بعد از توضیحات عبده‌زاده بیان کرد: «خود موضوع تعهد نوآوری یک نوع مقاومت ایجاد می‌کند و ما این موضوع را مثلاً در حوزه تاکسی‌های اینترنتی هم دیدیم. حوزه سلامت هم البته حساسیت‌های خود را دارد و در

شماره ۱۳۱
پهمن ۱۴۰۲
سال سوم

معرفی صنایع ارتباطی پایا

شرکت صنایع ارتباطی پایا از سال ۱۳۶۲ با نام کارین فعالیت خود را در زمینه ساخت مراکز تلفن برای سازمان‌ها آغاز کرد و در ادامه با ری‌برندینگ و با نام صنایع ارتباطی پایا فعالیت خود را با ورود به حوزه تولید مراکز تلفن روستایی و شهری و همچنین حوزه اینترنت توسعه داد. این مجموعه در حال حاضر با بیش از ۳۰۰ نفر پرسنل متخصص، بخش عمده‌ای از نیازهای ارتباطی کشور را برطرف می‌کند و در سال‌های گذشته توانسته است محصولات و خدمات خود را به کشورهایمانند افغانستان، عراق، سودان و... صادر کند.

کارخانجات صنایع ارتباطی پایا در فضایی به وسعت ۵۰ هزار متر مربع، به عنوان یکی از بزرگ‌ترین واحدهای تولید تجهیزات مخابراتی در بخش خصوصی شناخته می‌شود. این شرکت همچنین به عنوان یکی از بنیان‌گذاران و سهام‌داران شرکت ارتباطات مبین‌نت، خدمات فنی وسیعی را به این اپراتور و همچنین دیگر اپراتورهای ارتباطی کشور ارائه می‌دهد.

نصب و راه‌اندازی بیش از ۴,۶۰۰,۰۰۰ خط سوئیچ دیجیتال در شبکه مخابراتی کشور، نصب و راه‌اندازی بیش از ۱,۶۰۰,۰۰۰ خط سوئیچ دیجیتال در بزرگ‌ترین سازمان‌های دولتی و خصوصی به‌عنوان مراکز خصوصی PABX و تولید بیش از ۱۳۰۰ دستگاه کانکس مخابراتی به سفارش شرکت اریکسون در ایران از جمله سوابق اجرایی صنایع ارتباطی پایا در سال‌های گذشته است.

در حال حاضر عمده فعالیت‌های این شرکت در حوزه‌های ارتباطات، خدمات بانکی، اینترنت اشیا، دیتا سنتر، هوشمندسازی سیستم‌های پایش افراد است. از محصولات صنایع ارتباطی پایا می‌توان به طراحی و تولید انواع سامانه‌های ثابت و سیار مخابراتی، انواع دکل‌های تلسکوپ، رک‌های Indoor و Outdoor شبکه و مخابراتی، انواع خودپردازهای ATM و کیوسک‌های Cashless بانکی و انواع تابلو برق‌های فشار ضعیف اشاره کرد.

شماره ۱۳۱
ایمپن ۱۴۰
سال سوم

مشکل اقتصاد ایران عدم احترام به حق مالکیت خصوصی است

گفت‌وگو با حسین ریاضی، بنیان‌گذار شرکت صنایع ارتباطی پایا

حسین ریاضی، بنیان‌گذار شرکت «صنایع ارتباطی پایا» بیش از ۴۰ سال است که در حوزه صنایع الکترونیکی و ارتباطات فعالیت می‌کند و یکی از تولیدکنندگان پیشکسوت این عرصه به شمار می‌رود. دریافت جایزه خوارزمی و همچنین انتخاب شدن به عنوان صادرکننده نمونه، بخشی از کارنامه او به عنوان یک کارآفرین است. به اعتقاد او راه‌اندازی کسب‌وکار در روزگار کنونی به نسبت دهه ۶۰ دشواری کمتری دارد و یکی از دلایل آن ضعیف شدن دولت در حوزه اقتصاد است. از نظر او این موضوع به همراه توسعه اینترنت و شبکه‌های اجتماعی فضایی را به وجود آورده تا بخش خصوصی بتواند فعالیت خود را توسعه دهد. او همچنین باور دارد که یکی از چالش‌های اصلی اقتصاد ایران، بحث احترام به حق مالکیت بخش خصوصی است که ریشه‌های تاریخی دارد.

اولین تجربه کاری شما در رشته تخصصی‌تان چه بود؟

من در سال ۱۳۵۳ وارد دانشکده برق دانشگاه صنعتی آریامهر (شریف) شدم. تقریباً در همان ترم اول به دلیل اعتصاب‌های دانشجویی، کلاس‌های ما تعطیل شد. در چنین شرایطی و با توجه به تعطیلی‌های گاه‌به‌گاه کلاس‌های درس، این فرصت برای من پیش آمد که هم‌زمان با درس و دانشگاه، به دنبال کار هم باشم. اولین تجربه کاری من که به نحوی کارآموزی به شمار می‌آید، در تابستان سال ۵۴ بود که در شرکت موندکوی ایران مشغول شدم؛ آن زمان بخشی از سهام این شرکت برای کانادایی‌ها بود. در ادامه در سال‌های ۵۴-۵۵ هم یک کارآموزی در صداوسیما داشتم که طی آن، ۱۰۰ ساعت در ماه در امپکس و نودال کار می‌کردم. این تجربه‌ها باعث شد که مدام به دنبال فرصت‌های شغلی باشم. در سال ۵۶ میزان تعطیلی دانشگاه بیشتر از قبل شده

بود. از اواسط این سال به صورت رسمی، در کارخانه پارس الکترونیک استخدام شدم که در آن تلویزیون تولید می‌شد. در آن زمان بیش از ۱۰۰ واحد درسی را گذرانده بودم. در سال ۵۸ و پیش از انقلاب فرهنگی هم توانستم درسم را به پایان برسانم. در این دوران، هم‌زمان با کار در کارخانه، با توجه به تخصصی که در این حوزه پیدا کرده بودم، در مجتمع فنی تهران نیز الکترونیک و تعمیر تلویزیون درس می‌دادم.

چه شد که تصمیم گرفتید خودتان شرکت تأسیس کنید و به عنوان تولیدکننده مسیرتان را ادامه دهید؟

با شروع جنگ باید به خدمت سربازی می‌رفتم؛ من در مرکز آموزش مخابرات خدمت می‌کردم و آنجا با چند نفر دیگر از دوستان، بعد از ظهرها در یادگان می‌ماندیم و با توجه به تخصصی که داشتیم، به تعمیر دستگاه‌های اندازه‌گیری

مشغول می‌شدیم. در ادامه با همین تیم چهار پنج نفره، یک سیستم بی‌سیم نظامی طراحی کردیم و آن را به مرکز تحقیقات مخابرات بردیم که در نهایت به صا ایران سپرده شد. در این دوره پارس الکترونیک هم پس از مصادره شدن وضعیت بدی پیدا کرده بود و دیگر جایی نبود که بخواهم به آن برگردم. در نهایت با یکی از همین دوستانی که در دوره خدمت این فعالیت‌ها را انجام می‌دادیم، در سال ۱۳۶۲ شرکت کارین را راه‌اندازی کردیم و وارد حوزه تولید شدیم.

در کارین چه محصولاتی را تولید می‌کردید و آیا کار بازاریابی و فروش این محصولات را هم خودتان انجام می‌دادید؟

ما چون کار تجهیزات بی‌سیم مخابراتی را انجام داده بودیم، در ابتدا می‌خواستیم پروژه‌هایی مانند ساخت پیچ‌های بیمارستانی و ریموت دستگاه‌های ویدئویی بتامکس را انجام

موفقیت مشتری در سکوهای تبادل

مدیرعامل هیتوبیت در رویداد ۹ ژانویه بررسی کرد

کاربران و سکوهای تبادل

مدیرعامل هیتوبیت در خصوص کاربران و سکوهای تبادل گفت: «اتفاقی که در صرافی‌ها و سکوهای تبادل مختلف می‌افتد، چه از نوع P2P باشند و چه OTC، این است که با درک درست نیازها می‌توان زمینه‌ای ایجاد کرد که کاربران به حس وابستگی و وفاداری برسند. قرار نیست که این بازار فقط برای کسب سود و صرفاً به دلیل ۷×۲۴ بودن جذاب به نظر برسد. بقیه موارد و جذابیت‌های بازار بلاکچین برای کاربران را نیز باید بشناسیم.»

او با اشاره به اینکه وقتی بازار بخواهد رشد کند و بزرگ شود، تجربه موفق کاربران نقش اساسی دارد عنوان

صالح خواجه‌دلویی، مدیرعامل «هیتوبیت» در رویداد ۹ ژانویه که در تاریخ ۱۹ و ۲۰ دی‌ماه امسال برگزار شد، موضوع «موفقیت مشتری در سکوهای تبادل» را بررسی کرد.

او معتقد است موضوع کاربران، یک بخش مهم از تمام بازارها به شمار می‌رود. در همین راستا باید نیازها، چالش‌ها و دغدغه‌های کاربر به‌درستی شنیده شود و نهایتاً کاربران باید این امکان را داشته باشند که راهکار موفقیت را به دست آورند. باید به این درک برسیم که هر کاربری در هر جای فضای فین‌تک که بخواهد وارد شود، هدف معینی دارد و با توجه به هدف، باید مسیر را در پلتفرم مورد نظر مشخص کنیم.

رئیس هیئت مدیره آبان تتر در رویداد ۹ ژانویه مطرح کرد

نسبت انواع دارایی با اقتصاد جهانی از بیت‌کوین تا طلا

دلار از ابتدا تا امروز ۹۷ درصد کاهش یافته است. این یعنی چه؟ یعنی اینکه در گذر زمان، اگر دلار نگه می‌داشتید، امروز فقیرتر بودید. این کاهش ارزش را اتفاق‌های معینی رقم می‌زند که در ادامه به آنها پرداخته شده است.

بدهی اقتصاد جهان

به گفته امین‌زاده، مجموع بدهی کل اقتصاد جهان، بیش از دوبرابر تمام تولید ناخالص کشورهای روی هم است؛ یعنی اقتصاد دنیا باید دو سال کار کند تا بتواند بدهی‌هایش را بدهد. چرخه ایجاد بدهی، بحران‌های طبیعی، وقوع رکود، چاپ پول و سپس مواجه شدن با تورم دوباره، برنامه‌های کاهش عرضه پول و... یک چرخه است که سال‌های طولانی تکرار می‌شود و تبدیل به مسئله مهم مجمع اقتصاد جهانی شده است.

امین‌زاده در بخش دیگری از صحبت‌های خود با اشاره به بالارفتن قیمت اسمی طلا معتقد است که هرچند این فلز گرانبها رشد بسیار خوبی داشته، اما این رشد، واقعی نیست، واقعیت این است که به ازای هر واحد طلا، چقدر می‌توانید خرید انجام دهید. از سال ۱۹۸۰ در عمل ارزش طلا تقریباً یک‌سوم شده است.

سیاست پولی مهم‌ترین ویژگی بیت‌کوین

رئیس هیئت مدیره آبان تتر ادامه داد: «مهم‌ترین ویژگی بیت‌کوین، سیاست پولی آن است و نه فناوری. بیت‌کوین می‌تواند اثرات بسیار خوبی بر آینده بگذارد، ولی دلیل موفقیت آن، سیاست پولی‌اش بوده است. بیت‌کوین تنها شکل دارایی به شمار می‌رود که تورم کاهنده دارد؛ یعنی دستخوش deflation می‌شود. از روز اول قرار بوده که ۲۱,۰۰۰ بیت‌کوین داشته باشیم.»

امید امین‌زاده، رئیس هیئت مدیره آبان تتر در رویداد ۹ ژانویه ارائه‌ای در خصوص رمزارزها، نه از زاویه فناوری، بلکه از لحاظ سیاست‌های پولی داشت. او در این خصوص گفت: «امروز با واقعیتی به نام بیت‌کوین، به عنوان نماینده‌ای از بازار رمزارزها، مواجهیم و می‌خواهیم بدانیم می‌تواند جایگزین پول باشد یا نه. پول چه ویژگی‌هایی دارد؟ پول باید ماندگار، قابل انتقال، تقسیم‌پذیر و نقدشونده باشد. عرضه آن نباید نامحدود باشد چون باید ارزش خود را حفظ کند. ضمناً باید مشروعیت داشته باشد و همه آن را بپذیرند. همچنین پول باید غیرمتمرکز و قابل برنامه‌ریزی توزیع شود که این دو مورد آخر در حال حاضر به عنوان یک نیاز مطرح می‌شوند.»

رمزارزها بهتر از طلا و پول نقد هستند

او در ادامه به تفاوت بیت‌کوین با پول و طلا پرداخت و گفت: «رمزارزها تمام ویژگی‌های اصلی پول را بهتر از طلا و پول نقد دارند، اما چرا جایگزین نشده‌اند؟ تنها مسئله بیت‌کوین برای جایگزینی، مشروعیت است! تنها دلیلی که قیمت آن نوسان دارد، عدم قطعیت میان افرادی است که به آن اعتقاد دارند. اگر الان کل هشت میلیارد نفر مردم دنیا اعتقاد داشته باشند که بیت‌کوین می‌تواند جایگزینی برای پول باشد، در همان لحظه این اتفاق جایگزینی رخ می‌دهد.»

رئیس هیئت مدیره آبان تتر معتقد است: «برای پیش‌بینی آینده این کلاس دارایی باید مقایسه‌ای انجام دهیم و ابتدا ببینیم که سیستم پولی جهان چطور عمل می‌کند. دلار یکی از باثبات‌ترین ابزارهای سرمایه‌گذاری و پوشش ریسک تورم به حساب می‌آید و قیمت آن برای همه اهمیت دارد. از وقتی دلار به وجود آمده، تا این لحظه بیش از ۹۷ درصد ارزش خود را از دست داده و قدرت خرید

شماره ۱۳۱
ایمپن ۱۴۰۲
سال سوم

نتایج نظرسنجی «چندین»
درباره معیارهای انتخاب
شرکت ایده آل

حقوق بالا و رشد مستمر، در صدر خواسته‌های کارجویان

نتایج نظرسنجی معیارهای انتخاب شرکت ایده آل برای همکاری، توسط پلتفرم «چندین» اعلام شد و انگیزه کارجویان برای گزینش شرکت دلخواه‌شان مورد بررسی قرار گرفت. «چندین» پلتفرمی برای خلق تجربه اشتراک دیدگاه‌هاست که نخستین بار در سیزدهمین نمایشگاه کار دانشگاه شریف و در غرفه توسن معرفی شده است. پلتفرم نظرسنجی چندین، با تأکید بر مزایای جمع‌سپاری (Crowdsourcing)، دیدگاه‌های متنوع را در کنار هم قرار داده و با مخاطبان به اشتراک می‌گذارد. رویکرد اصلی چندین، امکان مشاهده نظرات گوناگون در کنار یکدیگر است و به این ترتیب به کاربر برای پذیرش تنوع دیدگاه‌ها، گوناگونی سلاقی و درک واقع‌بینانه‌تر مسائل یاری می‌رساند تا به راه‌حل‌های کاربردی تری دست پیدا کند. توسن امسال با پیام «دروازه‌ای برای کشف تازه‌هایی از تو» در سیزدهمین نمایشگاه کار دانشگاه صنعتی شریف حضور پیدا کرد و بازدیدکنندگان غرفه توسن در نمایشگاه کار، با مشارکت در نظرسنجی پلتفرم «چندین»، دیدگاه‌های خود را درباره شرکت ایده آل برای کار با سایرین به اشتراک گذاشتند. بر اساس نتایج نظرسنجی چندین در نمایشگاه کار شریف، مهم‌ترین انگیزه کارجویان برای همکاری با شرکت دلخواه‌شان به ترتیب شامل حقوق بالا و مزایای مناسب (۲۷ درصد)، رشد و یادگیری مستمر (۲۶ درصد)، فضای دوستانه و همدلانه (۱۷ درصد)، همکاران حرفه‌ای و باتجربه (۱۳ درصد)، به‌کارگیری فناوری‌های به‌روز دنیا (۱۰ درصد) و سابقه و برند شناخته‌شده (۷ درصد) بوده است.

شماره ۱۳۱
پایه ۱۴۰۲
سال سوم

دورکاری و دوری بشر از اتفاق‌های بزرگ

نگاهی به مطالعه مجله نیچر در خصوص دورکاری و تأثیر آن بر نوآوری افراد

مجله نیچر در مطالعه‌ای جدید و گسترده، تأثیر دورکاری بر نوآوری را مبتنی بر این فرضیه بررسی کرد: «درست است که بر اساس مطالعات دوران کرونا مشخص شده که دورکاری روش نوینی برای افزایش بهره‌وری سازمانی است، اما چندین دهه است که دانشمندان و مخترعان در فواصل طولانی با یکدیگر همکاری می‌کنند. بنابراین محققان دانشگاه آکسفورد و دانشگاه پیتسبورگ، ۲۰ میلیون مطالعه علمی و ۴ میلیون درخواست ثبت اختراع را از سراسر جهان در نیم قرن گذشته انجام دادند. اما چه کسی سابقه بهتری در دستیابی به پیشرفت‌ها داشت؛ تیم‌هایی که از راه دور کار می‌کردند یا تیم‌هایی که شخصاً با هم همکاری می‌کردند؟

مطالعات نیچر با بررسی سبکه ایده‌ها نشان داد که همکاری حضوری، پیشرفت‌های بیشتری نسبت به دورکاری ایجاد کرده و این یعنی هرچه اعضای تیم از یکدیگر دورتر باشند (حتی اگر در یک منطقه زمانی

با کیفیت آن بسیار متفاوت باشد. بررسی‌ها از ۲۴ میلیون مقاله علمی و حق ثبت اختراع، درباره دورکاری نشان می‌دهد که «نوآوری و بهره‌وری ایده‌ها و سنجش اینکه تا حد قابل اجرا هستند یا تا چه میزان زمین بازی را تغییر خواهند داد به پارامتر «صرف زمان و خروجی» وابسته نیست. هرچند این امر، یک موضوع کوتاه‌مدت است، اما نوآوری توانایی یک شرکت را برای بقا و شکوفایی در یک اقتصاد در حال تغییر در طول زمان تعیین می‌کند.»

در این میان، هنوز بسیاری از مدیران معتقدند دورکاری باعث از بین رفتن همکاری و مانع ایجاد نوآوری می‌شود، اما در حقیقت مطالعات خوبی برای اثبات این اصل انجام نشده است؛ چراکه از عمر دورکاری در مقیاس بزرگ نهایت چهار سال می‌گذرد و کاربردی شدن هر ایده به زمان بیشتری نیاز دارد.

◀ نوآوری در پی کدام شیوه پدید می‌آید؟

تا پیش از همه‌گیری کرونا، عمده مدیران کسب‌وکارها و اداره‌ها دورکاری را قاتل و متضاد بهره‌وری می‌دانستند. از نگاه آنها هنگام دورکاری افراد وقتی در خانه هستند با لباس و شلوار راحتی می‌نشینند، تلویزیون نگاه می‌کنند و به وظایف شغلی خود اهمیت نمی‌دهند. پس از همه‌گیری کرونا در جهان و محدودیت‌هایی که به همراه داشت، تقریباً تمام جهان مجبور شدند به نحوی به دورکاری متمایل شوند و به پذیرش کامل و ترکیبی دورکاری تن بدهند. در همین سه سال و نیم، مطالعاتی از وضعیت بهره‌وری کارمندان در مواقع دورکاری انجام و مشخص شد که این فرض اشتباه بود. برخی از مطالعات نشان داده‌اند که کار از خانه در واقع به متخصصان اجازه می‌دهد کارهای بیشتری انجام دهند، نه کمتر.

البته در نظر داشته باشیم بهره‌وری تنها یک پارامتر محدود از معیارهای ارزیابی است. در واقع کمیت کاری که افراد به صورت روزانه انجام می‌دهند می‌تواند

همسایه در رتبه پانزدهم جمعیت دیجیتال

نگاهی به وضعیت اینترنت و اپراتورهای آن در ترکیه

منظم آنلاین بوده‌اند. در سال‌های اخیر، جوانانی که در گروه سنی ۲۵ تا ۳۴ و ۱۶ تا ۲۴ سال قرار داشتند، فعال‌ترین گروه‌های جمعیت دیجیتال ترکیه بودند.

لازم به ذکر است که سرعت دانلود و آپلود اینترنت همراه در ترکیه به طور میانگین به ترتیب ۳۶/۸۰ Mbps و ۱۳/۶۰ است. ترکیه از لحاظ کیفیت اینترنت همراه رتبه ۶۷ را در جهان دارد. همچنین تأخیر در اینترنت همراه این کشور ۲۳ ms است. سرعت دانلود و آپلود اینترنت ثابت در این کشور هم به طور میانگین به ترتیب ۳۹/۷۸ Mbps و ۱۱/۸۳ Mbps است. رتبه ترکیه از لحاظ کیفیت اینترنت ثابت در جهان ۱۱۳ است. باید اشاره کرد که تأخیر در اینترنت ثابت آن ۸ ms برآورد شده است.

ارائه دهندگان خدمات اینترنتی بزرگ در ترکیه

چندین اپراتور اینترنت در ترکیه برای اینترنت همراه و ثابت وجود دارد. تورک‌سل سوپر آنلاین، تی‌اس ۲ اسپیس، کوانتیس، بی‌زینس کام نتورک، جاک‌تک، وان‌وب و اسپیس ایکس ارائه‌دهندگان اینترنت ماهواره‌ای در ترکیه هستند.

از ارائه‌دهندگان اینترنت پهن باند هم می‌توان به تورک‌تلکام، تورک‌سل سوپر آنلاین و اطلس آنلاین اشاره کرد. جالب است بدانید در ترکیه اپراتورهایی وجود دارند که به کسب‌وکارها اینترنت پیشرفته ارائه می‌دهند؛ مثل بیستک، ایفنس نت، تورک‌تلکام و تورک‌سل سوپر آنلاین. تورک‌تلکام، تورک‌سل سوپر آنلاین، اطلس آنلاین، نت‌سر و تی‌تی نت نیز در ترکیه اینترنت خانگی فیبر نوری ارائه می‌دهند.

همچنین تورک‌تلکام، تورک‌سل سوپر آنلاین، اطلس آنلاین، آدانت و اگنت نیز خدمات اینترنت لیزد لاین (Leased Line) برای کسب‌وکارها فراهم می‌کنند. اپراتورهای اینترنت خانگی نیز در ترکیه انت نت، بی نت، کمست، کیلیم نت، تورک‌سل سوپر آنلاین، تورک‌ست کابلو، آرت نت، دی‌اچ‌ای، دوگان آنلاین و تی‌تی نت هستند. به علاوه ارائه‌دهندگان محلی‌ای نیز وجود دارند که فقط به شهر یا منطقه خاصی در ترکیه خدمات اینترنت می‌دهند؛ مانند بیرنت، دورورک نت، تورک نت و اورنج سرویس بی‌زینس ترکیه، تورک‌سل، وودافون و تورک‌تلکام از اصلی‌ترین ارائه‌دهندگان اینترنت موبایل در ترکیه هستند. در واقع تورک‌تلکام، تورک‌سل سوپر آنلاین و وودافون اصلی‌ترین اپراتورهای ارائه‌دهنده اینترنت در ترکیه محسوب می‌شوند.

در مورد سهم بازار هم باید اشاره کرد که تی‌تی نت بر اساس تعداد مشترکان بیشترین سهم بازار را در میان ارائه‌دهندگان اینترنت در ترکیه دارد. سهم این اپراتور ۵۶٫۶ درصد است و در سه‌ماهه اول سال ۲۰۲۳ پیشروترین ارائه‌دهنده اینترنت در ترکیه بوده است. در همین بازه زمانی سوپر آنلاین با سهم ۱۵٫۵ درصدی رتبه دوم را داشته است. پس از آنها وودافون، تورک‌ست و تورک‌نت به ترتیب در جایگاه‌های بعدی قرار می‌گیرند.

در میان اپراتورهای ارائه‌دهنده اینترنت همراه نیز تورک‌سل بیشترین سهم را در بازار دارد. در سه‌ماهه اول ۲۰۲۳، تورک‌سل به اپراتور پیشرو شبکه تلفن همراه ترکیه تبدیل شد. این اپراتور در سه‌ماهه اول ۲۰۲۳ بیش از ۴۰ درصد بازار را در اختیار داشت. در سه‌ماهه دوم سال ۲۰۲۲، تورک‌سل ۴۱٫۳ درصد، وودافون ۳۰٫۴ درصد و تی‌تی نت موبایل ۲۸٫۳ درصد سهم بازار را در اختیار داشتند. در ادامه به معرفی برخی اپراتورها و تعرفه‌های آنها می‌پردازیم.

تورک تلکام

تورک تلکام بزرگ‌ترین ارائه‌دهنده اینترنت در ترکیه است و علاوه بر خدمات اینترنت، خدمات تلفن و نمایش خانگی هم ارائه می‌دهد. این شرکت ارائه‌دهنده بسته‌های

رتبه پانزدهم ترکیه به لحاظ شاخص جمعیت دیجیتال

ترکیه کشوری با ۸۵ میلیون نفر جمعیت است که ۷۰ میلیون نفر آن به اینترنت دسترسی دارند. در واقع ترکیه رتبه پانزدهم را بین سایر کشورها در شاخص جمعیت دیجیتال دارد و این جمعیت در حال افزایش است. جالب است بدانید که اولین اتصال اینترنتی در ترکیه در سال ۱۹۹۳ برقرار شد. بر اساس نتایج یک نظرسنجی جهانی که استاتیستا در سال ۲۰۲۲ انجام داد، ۶۸ درصد از پاسخ‌دهندگان اظهار داشتند که نمی‌توانند زندگی خود را بدون اینترنت تصور کنند.

سهم خانوارهایی که در ترکیه اتصال اینترنت پهن باند دارند به طور مداوم افزایش یافته و در سال ۲۰۲۱ به ۹۲ درصد رسید. افزون بر این، ضریب نفوذ کاربران اینترنت تلفن همراه در این سال‌ها مدام افزایش یافته و تا سال ۲۰۲۱ به ۷۷ درصد رسیده است. این پیشرفت بر استفاده مردم ترکیه از اینترنت تأثیر گذاشته است. طبق یک نظرسنجی سراسری که در سال ۲۰۲۲ انجام شد، تقریباً ۸۳ درصد از کاربران اینترنت به طور

همسایه خودمان است. یکی از این کشورهای همسایه که استارت‌آپ‌ها و نیروهای متخصص ایرانی را به خود جذب کرده، ترکیه است. در واقع، ترکیه به یک مقصد نسبتاً محبوب برای کسب‌وکارها و نیروهای انسانی ما تبدیل شده است. مسلماً کیفیت اینترنت این کشور را می‌توان یکی از دلایلی دانست که به واسطه آن توانسته کسب‌وکارهای اینترنت محور ایرانی را به خود جذب کند.

شاید ترکیه بهترین کیفیت اینترنت را نداشته باشد؛ اما در مقایسه با ایران از وضعیت خیلی بهتری برخوردار است. ترکیه از نظر زیرساخت اینترنت و سرعت در سال‌های اخیر مسیری طولانی را طی کرده است. در سال ۲۰۲۳، ترکیه به میانگین سرعت اینترنت ۳۳٫۳۲ مگابیت بر ثانیه (مگابیت بر ثانیه) رسید که نسبت به سال‌های گذشته بهبود محسوب می‌شود. دولت ترکیه در سال‌های اخیر تلاش زیادی در جهت بهبود اینترنت داشته و توانسته پیشرفت‌های قابل توجهی را در این زمینه تجربه کند.

راضیه مینایی

Raziye.minaii995@gmail.com

در دنیای امروز، اهمیت اینترنت و تأثیر آن بر زندگی مردم بر کسی پوشیده نیست. در عصر اطلاعات، اینترنت به یکی از عناصر حیاتی زندگی بشر تبدیل شده و تقریباً تمام کارهای روزمره مردم با این فناوری گره خورده است. اینترنت نه فقط زیرساخت اصلی بسیاری از کسب‌وکارهاست بلکه در سطح کلان‌تر می‌توان آن را بستر اقتصاد دیجیتال و بسیاری از روندهای نوآورانه و فناورانه جهانی دانست.

با این حال، برخی دولت‌ها ترجیح می‌دهند چشم خود را بر اهمیت و تأثیر اینترنت ببندند و آن را کنترل و محدود کنند. کشور ما، ایران هم متأسفانه یکی از این کشورها است و بر اساس آخرین گزارشی که اخیراً از کیفیت اینترنت ایران توسط انجمن تجارت الکترونیک منتشر شده، ایران در صدر کشورهای با بدترین کیفیت اینترنت قرار دارد.

ترکیه؛ مقصد محبوب نیروهای انسانی و کسب‌وکارهای ایرانی

کیفیت بد اینترنت مشکلات کوتاه، میان و بلندمدت بسیاری در پی دارد. یکی از این مشکلات مهاجرت نیروهای متخصص نه فقط به اروپا و آمریکا بلکه به کشورهای